

Zásady pre priznávanie a vyplácanie štipendií a cestovných grantov v štandardných podmienkach a v podmienkach ovplyvnených mimoriadnymi okolnosťami

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

1. Tieto zásady sa vzťahujú na štipendiá a cestovné granty vyplácané SAIA, n. o., v rámci programov Národný štipendijný program SR, Akcia Rakúsko – Slovensko a CEEPUS (ďalej aj „štipendijný program“).
2. Tieto zásady sa vzťahujú na mobility, ktoré by sa v zmysle podmienok príslušného štipendijného programu mali realizovať fyzicky v určenej krajine pobytu.
3. Štipendium sa vypláca podľa podmienok stanovených v danom štipendijnom programe a podmienky stanovené v týchto zásadách sa uplatnia iba vtedy, ak nie sú explicitne v rozpore s podmienkami daného štipendijného programu, alebo ak podmienky daného štipendijného programu nepokrývajú situácie stanovené v tomto predpise.
4. Cestovné granty (vrátane preplácania cestovných nákladov) sa riadia podmienkami príslušného štipendijného programu; tieto zásady stanovujú podmienky nad rámec bežných podmienok platných v danom štipendijnom programe, najmä v prípade vzniku mimoriadnych okolností.
5. Na účely tohto dokumentu sa za mimoriadne okolnosti považuje najmä situácia, ktorá je bezprostredným následkom zásahu vyššej moci, a teda nie je zapríčinená svojvoľným rozhodnutím štipendistu a spravidla ani svojvoľným rozhodnutím domácej alebo hostiteľskej inštitúcie.

Čl. 2

Podmienky pre priznávanie nároku na vyplatenie štipendia pri fyzickej mobilite

1. Pod fyzickou mobilitou sa rozumie pobyt štipendistu, ktorý štipendista fyzicky realizuje v krajine, kde sa nachádza hostiteľská inštitúcia, a to bez ohľadu na formu kontaktu¹ s hostiteľskou inštitúciou pri naplňaní programu pobytu².
2. Ak nie je v rámci konkrétneho štipendijného programu stanovené inak, pod pojmom „mesiac pobytu“ (resp. alternatívne aj „mesiac mobility“) sa rozumie:
 - a. v prvom mesiaci pobytu: obdobie začínajúce dátumom nástupu na pobyt a končiace dňom v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, ktorého poradové číslo je menšie o hodnotu 1 oproti poradovému číslu dňa nástupu na pobyt, resp. ak pobyt začína 1. dňom kalendárneho mesiaca, ide o posledný deň daného kalendárneho mesiaca (napr. 14. marca – 13. apríla, resp. 1. marca – 31. marca);

¹ Formou kontaktu môže byť napr. prezenčná forma (fyzická prítomnosť na hostiteľskej inštitúcia pri implementácii programu pobytu) alebo dištančná forma (napr. konzultácie na diaľku s pracovníkmi hostiteľskej inštitúcie pri terénnom výskume mimo sídla hostiteľskej inštitúcie, alebo v prípade nepriaznivej pandemickej situácie pri uzatvorení hostiteľského pracoviska, avšak pod podmienkou, že štipendista je naďalej na území krajiny hostiteľskej inštitúcie).

² Pod pojmom „program pobytu“ sa rozumie odborný program predložený štipendistom v rámci žiadosti o štipendium a realizovaný s podporou štipendia.

- b. v nasledujúcich mesiacoch pobytu: obdobie začínajúce deň po dni ukončenia prvého mesiaca a končiace dňom v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, ktorého poradové číslo je menšie o hodnotu 1 oproti poradovému číslu dňa nástupu na pobyt, resp. ak mesiac pobytu začína 1. dňom kalendárneho mesiaca, ide o posledný deň daného kalendárneho mesiaca (napr. 14. apríla – 13. mája, resp. 1. apríla - 30. apríla).
3. Ak nie je v rámci konkrétneho štipendijného programu stanovené inak, pre vyplácanie mesačnej sadzby štipendia s ohľadom na trvanie pobytu, ktorý bol ukončený tak, že štipendista dodržal minimálnu dĺžku pobytu stanovenú štipendijným programom a posledný mesiac pobytu nad rámec tejto minimálnej dĺžky neabsolvoval v plnej dĺžke, platí:
- a. ak pobyt skončil do $n + 4$ dní [vrátane] od začiatku mesiaca (pričom n je prvým dňom posledného mesiaca pobytu), na štipendium za daný začatý mesiac nie je nárok,
 - b. ak pobyt trval dlhšie ako podľa písm. a., ale skončil do $n + 9$ dní [vrátane] (pričom n je prvým dňom posledného mesiaca pobytu), za daný začatý mesiac je možné vyplatiť 50 % z prislúchajúcej mesačnej sadzby štipendia,
 - c. ak pobyt trval dlhšie ako podľa písm. b., za daný začatý mesiac je možné vyplatiť 100 % z prislúchajúcej mesačnej sadzby štipendia.

Čl. 3

Podmienky pre priznávanie nároku na vyplatenie štipendia pri virtuálnej a kombinovanej mobilitě

1. Ak bol pobyt schválený ako fyzická mobilita, avšak štipendista pre mimoriadne okolnosti nemôže realizovať schválený pobyt v krajine, kde sa nachádza hostiteľská inštitúcia, môže SAIA súhlasiť s tým, že štipendista bude mobilitu absolvovať virtuálne (dištančne), a to pri splnení nasledujúcich podmienok:
 - a. štipendista dostatočne presvedčivo zdôvodní mimoriadne okolnosti, pre ktoré nie je možné absolvovať mobilitu fyzicky,
 - b. hostiteľská inštitúcia potvrdí, že štipendista môže absolvovať pobyt virtuálne (dištančne) a že je možné aj za takýchto podmienok naplniť podstatu plánovaného programu pobytu po odbornej stránke.
2. O vzniku mimoriadnej okolnosti a tiež o akejkoľvek zmene s tým súvisiacej je štipendista povinný bezodkladne informovať SAIA (príslušného administrátora štipendijného programu e-mailom), inak SAIA nemusí súhlasiť s virtuálnou mobilitou alebo uplatnením podmienok podľa tohto článku.
3. V prípade virtuálnej mobility sa štipendijné sadzby upravujú takto:
 - a. v prípade vyslania štipendistov zo Slovenska na mobilitu na zahraničnej inštitúcii štipendistovi môže byť vyplácané štipendium vo výške podľa príslušnej kategórie takto:
 - i. študenti 1. alebo 2. stupňa vysokoškolského štúdia – štipendium pre virtuálnu mobilitu v mesačnej výške (sadzbe) 250 €; ak by mesačná sadzba štipendia v prípade pôvodnej fyzickej mobility bola nižšia ako sadzba pre virtuálnu mobilitu, štipendium bude pri virtuálnej mobilitě vyplácané v sadzbe totožnej so sadzbou pre fyzickú mobilitu,
 - ii. doktorandi (študenti 3. stupňa vysokoškolského štúdia), pedagógovia (najmä vysokoškolskí učitelia), pracovníci výskumu a vývoja a ostatní štipendisti nepokrytí predchádzajúcim bodom – štipendium pre virtuálnu mobilitu v mesačnej výške (sadzbe) 300 €; ak by mesačná sadzba štipendia v prípade pôvodnej fyzickej mobility bola nižšia ako sadzba pre virtuálnu mobilitu,

štipendium bude pri virtuálnej mobilite vyplácané v sadzbe totožnej so sadzbou pre fyzickú mobilitu,

- b. v prípade prijatia štipendistov zo zahraničia na mobilitu na slovenskej inštitúcii štipendistovi môže byť vyplácané štipendium vo výške 50 % zo sadzby štipendia schváleného pre pôvodnú fyzickú mobilitu.
4. Účelom priznania štipendií pre virtuálnu mobilitu je motivácia k získaniu medzinárodnej skúsenosti a internacionalizácii osobného rozvoja napriek vplyvu mimoriadnej okolnosti, udržanie kontaktov medzi slovenskými a zahraničnými inštitúciami a pokrytie životných a iných nákladov štipendistu spojených s virtuálnou realizáciou mobility (napr. zabezpečenie technického vybavenia, spotreba energií a telekomunikačných poplatkov, nákup literatúry, softvéru, poštové služby a pod.), resp. v prípade nutnosti prechodu z fyzickej na virtuálnu mobilitu (pri kombinovanej mobilite) náklady súvisiace s touto zmenou (napr. zvýšené cestovné, potreba udržania ubytovania v krajine pobytu a pod.).
5. Ak nie je v rámci konkrétneho štipendijného programu stanovené inak, pod pojmom „mesiac pobytu“ (resp. alternatívne aj „mesiac mobility“) sa rozumie:
 - a. v prvom mesiaci pobytu: obdobie začínajúce dátumom nástupu na pobyt a končiace dňom v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, ktorého poradové číslo je menšie o hodnotu 1 oproti poradovému číslu dňa nástupu na pobyt, resp. ak pobyt začína 1. dňom kalendárneho mesiaca, ide o posledný deň daného kalendárneho mesiaca (napr. 14. marca – 13. apríla, resp. 1. marca – 31. marca);
 - b. v nasledujúcich mesiacoch pobytu: obdobie začínajúce deň po dni ukončenia prvého mesiaca a končiace dňom v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, ktorého poradové číslo je menšie o hodnotu 1 oproti poradovému číslu dňa nástupu na pobyt, resp. ak mesiac pobytu začína 1. dňom kalendárneho mesiaca, ide o posledný deň daného kalendárneho mesiaca (napr. 14. apríla – 13. mája, resp. 1. apríla - 30. apríla).
6. Pre vyplácanie štipendia počas doby virtuálnej mobility platí, že každý aj začatý mesiac virtuálnej mobility sa považuje za celý mesiac mobility, okrem posledného mesiaca pobytu, keď sa v prípade, ak ho štipendista neabsolvoval v plnej dĺžke, štipendium vypočítava takto:
 - a. ak pobyt skončil do $n + 4$ dní [vrátane] od začiatku mesiaca (pričom n je prvým dňom posledného mesiaca pobytu), na štipendium za daný začatý mesiac je nárok vo výške 25 % z prislúchajúcej mesačnej sadzby štipendia,
 - b. ak pobyt trval dlhšie ako podľa písm. a., ale skončil do $n + 9$ dní [vrátane] (pričom n je prvým dňom posledného mesiaca pobytu), za daný začatý mesiac je možné vyplatiť 50 % z prislúchajúcej mesačnej sadzby štipendia,
 - c. ak pobyt trval dlhšie ako podľa písm. b., za daný začatý mesiac je možné vyplatiť 100 % z prislúchajúcej mesačnej sadzby štipendia.
7. V prípade, že sa s ohľadom na objektívnu situáciu kombinuje fyzická a virtuálna mobilita (kombinovaná mobilita), platí, že každý aj čiastočne realizovaný mesiac pobytu fyzickej mobility sa pre určenie aplikovateľnej sadzby štipendia posudzuje ako mesiac fyzickej mobility a absolvovanie virtuálnej mobility v danom mesiaci nemá vplyv na sadzbu štipendia; v takom prípade sa aj trvanie obdobia virtuálnej mobility v danom mesiaci posudzuje tak, akoby išlo o fyzickú mobilitu.
8. Pri absolvovaní programu pobytu výlučne formou virtuálnej mobility nemá štipendista nárok na cestovný grant ani na preplatenie cestovných výdavkov, ak nie je uvedené inak v týchto zásadách.
9. Pri absolvovaní programu pobytu výlučne formou virtuálnej mobility:
 - a. predloží štipendista všetky požadované dokumenty potvrdzujúce úspešné realizovanie virtuálnej mobility, vrátane uvedenia rozsahu, formy a trvania mobility,

- b. hostiteľská inštitúcia potvrdí trvanie a formu realizácie mobility a naplnenie podstaty plánovaného programu pobytu po odbornej stránke.
10. V prípade priznania nároku na štipendium podľa tohto článku môže SAIA rozhodnúť, že štipendium vyplatí až po ukončení mobility za predpokladu, že:
- a. štipendista predloží všetky požadované dokumenty potvrdzujúce úspešné realizovanie virtuálnej a/alebo kombinovanej mobility, vrátane uvedenia rozsahu, formy a trvania mobility,
 - b. hostiteľská inštitúcia potvrdí trvanie a formu realizácie mobility a naplnenie podstaty plánovaného programu pobytu po odbornej stránke.

Čl. 4

Osobitné ustanovenia pre štipendistov, ktorých pobyty sú ovplyvnené mimoriadnou okolnosťou

1. V odôvodnených prípadoch môže byť zo strany SAIA posúdené a následne aj realizované prefinancovanie straty spôsobenej stornom cestovného lístka (alebo ekvivalentu), a to výlučne za predpokladu, že štipendista vykonal kroky smerujúce k minimalizácii straty v prípade storna a že situácia nebola zapríčinená svojvoľným rozhodnutím štipendistu, ale bola bezprostredným následkom vyššej moci³. Prefinancovanie straty spôsobenej stornom cestovného lístka (alebo ekvivalentu) podľa predchádzajúcej vety môže byť realizované aj v prípadoch, že štipendista kvôli zásahu vyššej moci nemohol nastúpiť na pobyt vo forme fyzickej mobility.
2. Ak dôjde zo strany štipendistu vzhľadom na mimoriadnosť situácie spôsobenej mimoriadnou okolnosťou neočakávane k predčasnému ukončeniu pobytu, môže SAIA pri uznávaní nároku na mesačné štipendium postupovať tak, ako keby aj začatý mesiac bol mesiacom stráveným na pobyte v plnej miere.
3. V prípade štipendistov, ktorým štipendium na pokrytie životných nákladov vypláca priamo SAIA⁴, a ktorí dokončia pobyt v krajine pobytu⁵, a zároveň ktorí sa z objektívnych dôvodov nemajú ako vrátiť späť domov z dôvodov opatrení prijímaných vo svete kvôli mimoriadnym okolnostiam⁶, sú títo štipendisti povinní pri vzniku takejto situácie bezodkladne kontaktovať SAIA (administrátora príslušného štipendijného programu) e-mailom s vysvetlením situácie a uvedením všetkých krokov, ktoré štipendista vykonal alebo plánuje vykonať s cieľom návratu z pobytu domov. Štipendistom, ktorí vzhľadom na mimoriadnu okolnosť uviazli v krajine pobytu bez reálnej možnosti návratu, môže administrátor štipendijného programu na základe (e-mailovej) žiadosti štipendistu, v ktorej detailne opíše svoju situáciu a podloží ju hodnovernými dokladmi potvrdzujúcimi jeho opis, predĺžiť vyplácanie štipendia o 1 mesiac (ide teda o navýšenie celkovej udelenej výšky štipendia v porovnaní s pôvodnou schválenou výškou); takéto predĺženie však môže byť v súvislosti s konkrétnym pobytom realizované celkovo maximálne 2-krát, a to výlučne počas bezprostredne po sebe nasledujúcich mesiacoch.

³ Ide napríklad o zrušenie letu leteckou spoločnosťou bez náhrady letu a/alebo bez nároku na kompenzáciu alebo nutnosť zrušenia pôvodnej letenky s ohľadom na znemožnenie pokračovania pobytu z dôvodu uzatvorenia hostiteľskej inštitúcie z dôvodu COVID-19.

⁴ Týka sa primárne štipendistov Národného štipendijného programu SR.

⁵ Myslia sa tým štipendisti, u ktorých sa schválená štipendijná podpora vyčerpala v plnej výške (teda formálne sa skončil ich štipendijný pobyt).

⁶ Napr. aktuálne kvôli pandémie covid-19, a teda najmä z dôvodu opatrení súvisiacich s uzatváraním hraníc štátov a s neustálymi zmenami v oblasti dostupnosti medzinárodnej dopravy.

4. SAIA na základe zhodnotenia aktuálnej objektívnej situácie môže odlišne od podmienok štipendijného programu⁷ akceptovať pre splnenie podmienok a preukázanie nárokov aj skeny dokumentov alebo iný alternatívny spôsob preukázania splnenia podmienky danej štipendijným programom⁸.

Čl. 5

Záverečné ustanovenia

1. Tieto zásady nadobúdajú účinnosť 22. 10. 2021.
2. Dňom nadobudnutia účinnosti týchto zásad sa ruší Usmernenie zo dňa 3. 4. 2020 pre štipendistov štipendijných programov administrovaných SAIA, n. o., ktorých pobyty sú ovplyvnené situáciou okolo šírenia COVID-19.

⁷ Ide o prípady, keď podmienky štipendijného programu vyžadujú predloženie originálu niektorého dokumentu.

⁸ Napr. v odôvodnených prípadoch môže byť akceptované ako potvrdenie o ukončení pobytu aj e-mail pozývajúcej osoby potvrdzujúci ukončenie pobytu, alebo doklad preukazujúci nemožnosť pokračovania pobytu (napr. printscreen z webovej stránky potvrdzujúci zatvorenie inštitúcie z dôvodov súvisiacich s Covid-19) a pod.